

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Jiřiny Turjanské „Faktory ovlivňující dosažení středoškolského vzdělání u Romů“.

Téma práce bylo vhodně zvoleno, problém vzdělávání Romů je stále aktuální. Práce je obvyklým způsobem rozdělena na teoretický úvod a vlastní výzkum. V úvodu autorka vysvětluje jak daný problém chápe a proč si toto téma zvolila, její vysvětlení je srozumitelné a jasně formulované. Teoretická část je hodně rozsáhlá, zahrnuje dlouhou historii Romů v českých zemích, a i když je dobře zpracovaná, vzhledem k účelu práce by jí prospěla redukce. Subkapitoly o historickém vývoji romské kultury v ČR jsou zajímavé, ale s tématem práce souvisejí jen okrajově. Z hlediska tématu práce je důležitá subkapitola věnovaná romské menšině v posledních 30 letech, je dobře zpracovaná, autorka ji doplnila mnoha citacemi. Třetí subkapitola je věnovaná vzdělávání Romů a situaci romských žáků ve běžných školách. Autorka zde uvádí přehled počtu romských studentů na různém stupni vzdělávání a zabývá se i významem primárního vzdělávání pro romskou rodinu, resp. komunitu ale i předpokládanou nerovností v přístupu ke vzdělání. Chudoba i kvalita škol mají nepochybně na školní úspěšnost romských žáků vliv, ale má ho i romská rodina a její hodnotový systém. Důležitá může být i nedostatečná úroveň jazykových dovedností, která ovšem limituje i školní práci dětí-cizinců s méně fatálními důsledky. Grafy vhodně doplňují text. Pozitivně lze hodnotit, že se autorka zabývá významností vzdělání v romské kultuře, a také negativním vlivem pandemie na vzdělávání romských žáků. Pátá subkapitola je věnována terminologii, její zařazení do přílohy by působilo méně rušivě. Přes určité výhrady lze hodnotit zpracování teoretické části pozitivně.

Vlastní výzkum. Autorka vymezuje cíl výzkumu, jímž je zhodnocení motivace a vlivu rodiny na volbu středoškolského studia romských adolescentů. Použité metody byly vhodně zvolené, rozhovor i dotazník jsou pro tyto účely užitečné. Lze akceptovat, že zajištění většího počtu rozhovorů bylo v době pandemie obtížné, a proto se autorka zaměřila na použití dotazníkového šetření. Dotazník byl srozumitelně formulovaný a respondenti byli schopni na jednotlivé otázky odpovídat. Počet respondentů byl pro dané účely dostačující. Bohužel autorka v dalším zpracování výsledků neodlišuje informace získané s pomocí dotazníků a rozhovorů. Stanovené hypotézy lze na základě poznatků získaných dotazníky potvrdit či vyloučit. Interpretaci získaných výsledků autorka rozdělila do několika subkapitol podle zaměření na motivaci studentů a úroveň vzdělání rodičů, resp. jejich postoje k dosažení vyššího vzdělání jejich dětí. Přestože úroveň vzdělání romských rodičů byla, jak autorka očekávala, nízká, tak si oslovení romští studenti myslí, že pro jejich rodiče považovali vzdělání potomků za přínosné. Motivace romských studentů souvisela s očekáváním lepšího zaměstnání a finančního zabezpečení, což je dostatečně realistická motivace, aby mohla fungovat. Diskuse je dostatečně obsáhlá, autorka se zde dále rozebírá motivaci romských studentů i působení jejich rodinného zázemí. Závěr představuje souhrn zjištěných skutečností a doporučení, co je třeba udělat, aby se zvýšila školní úspěšnost romských žáků a podpořila se jejich motivace k dalšímu vzdělávání. Shrnutí i závěr jsou dobře zpracované a srozumitelně formulované.

Předložená bakalářská práce splňuje všechny požadavky, a proto ji lze doporučit k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 2

V Praze dne 6.1.2022

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc.
vedoucí práce